

VĚTRNÍK

Vydává MNV ve Vysokém n. Jiz. s aktivem kulturních pracovníků

Číslo 5.

Ve Vysokém n. Jiz. 1.10.1968.

Opožděná gratulace.

V ruchu a shonu slavných i neslavných srpnových dnů se pozapomnělo na jednu výjimečnou událost v oblasti kulturního života našeho městečka. Vysocí ochotníci byli na celostátním aktivu ochotnických spolků v Hronově dne 11. srpna t.r. vyznamenáni udělením čestného uznání ministerstva kultury. Jako jediní v Čechách a jako jediní ze tří z celé republiky. Dvě další uznání byla předána ochotníkům ze Spišské Nové Vsi a divadlu J. Skřivana v Brně.

Delegace, vedená ředitelkou divadla pí. M. Bartonovou, položila v raních hodinách na hronovském hřbitově na hrob Aloise Jiráka kytici se stuhami v národních barvách a po té se zúčastnila celostátního aktivu ochotníků za účasti delegací z Jugoslaviie, NDR, MSR, Hamburku, SSSR a Švédska, z nichž zvláště jugoslávská delegace byla bouřlivě pozdravena. Z rukou náměstka ministra Dr. Jana Kopeckého převzala pí. M. Battoňová čestné uznání, které je vystaveno v levé vitrině u vchodu do našeho muzea. Blahopřejeme vysocím ochotníkům k tomuto vyznamenání, jež budiž pro ně závkem k dalšímu úspěšnému plnění jejich úkolů, vyplývajících ze slavných tradic vysockého divadla.

PHsk.

Otevřený dopis

Krajskému podniku pro film,
estrády a koncerty

v Hradci Králové.

Po uvedení amerického westernu Rio bravo ve zdejším kinu, rád bych se Vám svěřil s několika zcela subjektivními postřehy. Je to film výborně režirovaný, výborně zahráný a rovněž tak i snímavý, s obvyklou dějovou fabulí westernů, kdy hrdinka, v tomto případě čtyři kurážní chlapi, se bravurně vypořádávají s nájazdem početné bandy lotrasů do jejich klidné osady. K tomu navíc milostný románek městecké slečinky a nešikovného šerifa, a přesně dávkovaný počet mrtvol s kriminálním ohňostrojem koltů a bouchaček. Zkrátka western jak se patří, a to potud by bylo všechno v pořádku. Co se mi však nezdá být v pořádku, to si Vám dovoluji přednést v kovbojské hantýrce: "To vstupné se mi zdá být

žentilens. Pro naše kapsy je proklaté vysoké!"

Ano, ano, už je to tak. Dvojnásobné vstupné a ještě k tomu příplatek 4.-Kčs /asi za co?/, zdá se mi být na kovbojku trochu moc. Ve zdejším případě to znamená zvýšení ze 3.-Kčs na 10.-Kčs a ze 2.-Kčs na 8.-Kčs, tedy vstupné, za které se nenáročný divák může dostat do kteréhokoli pražského divadla nebo na koncert evropské, ne-li světové úrovně.

Marně hledám vysvětlení pro toto zvýšení, ježto nejde v žádném případě o t.zv. velkořím s armádou hvězd, tisícíhlavým komparesem a nákladními interiéry po př. cizokrajnými exteriéry, ale o film po této stránce se navýsost úsporný, s velejednoduchým interiérem i exteriérem, a nadto sehraný sotva dvaceti lidmi a několika páry koní takřka na jednom fleku. Z čehož plyne, že nejde patrně o t.zv. drahý film.

Je pravda, že v Praze občas také platíme dvojnásobné vstupné do kina, ale pouze v případě, že se v jednom představení hrají skutečně dva programy, t.j. dva celovečerní filmy, jak se stává u dvoudílných filmů. Že Ríš brava jsme však odcházeli o pouhých 15 minut později než z normálních filmů, což bezpečně dokazuje, že metrážně neodpovídá dvouprogramovému představení.

Zdá se mi to být hřešením nejen na popularitu amerických westernů, ale i na neodpíravou ochotu rodičů třeba několika ratolestí, zaplatit jen za odpolední představení kina 40.-Kčs nebo více korun.

Je stále mnoho lidí, kteří jsou nuceni počítat s každým haléřem, a kteří by při rozumném zvýšení jistě zcela zaplnili sál kina, který však právě pro několika násobné zvýšení vstupného byl jen zcela obsazen, takže finanční efekt byl by přibližně stejný.

Volná tvorba cen je jistě dobré zařízení pro podniky, ovšem nemělo by se to dít pod devizou: - čím kolty níž, tím vyšší vstupné.

Prokop Hásek.

Na četná přání účastníků večera rodáků a přátel Vysokého n. Jiz. a okolí, pořádaného u příležitosti oslav stého výročí památných meetingů ve Vysokém n. Jiz., uveřejňujeme "učenou přednášku" Prokopa Hásky, kterou na večeru dne 17. srpna t.r. prosloval na téma: "Živočich, zvaný rodák vysocký."

Vážení a milí přátelé, krajané a rodáci !

Myslím, že dobré by bylo, abychom si dříve, než se oddáme rodáckým orgiím, ujasnili, co nebo kdo to vlastně takový Vysočák nebo vysocký rodák je.

Studoval jsem velmi důkladně tuto zajímavou otázku, a došel jsem k poznání, že rodák vysocký je bytost, která se ve Vysokém narodila.

Tato velmi zjednodušená definice má však háček. Ba, má několik háčků. Není totiž Vysočák jako Vysočák a rodák jako rodák, neboť Vysočáků a rodáků, potažmo jejich odrůd, je síla. Ba, co dím, velká síla.

Za použití přísně vědeckých metod podařilo se mi zpracovat fakty podložené živočichopis Vysočáka a rodáka vysockého, v němž jsem je odhalil, upřesnil, pojmenoval a dokonce i zařadil do příslušného klasifikačního žebříčku.

Nuže k věci. V první kapitole si probereme Vysočáky, jichž je celkem pět čeledí.

Jako první dlužno jmenovat Vysočáky t.zv. čeledi ortodoxní nebo také tvrdošíjné. Tito Vysočáci se ve Vysokém narodili, ve Vysokém zůstali, jsou,

a pravděpodobně i zústanou. Příslušníky této čeledi lze bezpečně ohodnotit jako Vysočáky první výběrové jakosti a patří jim proto, za tu jejich neochvějnou věrnost k Vysokému, náš srdečný potlesk.

Na druhém místě jmenují Vysočáky t.zv. čeledi přespolní. Tito Vysočáci se sice ve Vysokém narodili, avšak v současné době bydlí mimo Vysoké. Blížeji charakteristika této čeledi bude uvedena v kapitole o rodácích.

Jako třetí uvádím Vysočáky t.zv. čeledi pohrobecké. Vysočák této čeledi se ve Vysokém ani nenarodil, ani nebydlí, avšak svými rodovými kořeny, zpravidla po jednom či obou rodičích či prarodičích patří do Vysokého, má ho rád, nepamíná na něj a často ho navštěvuje. Patří tudíž i jemu náš dík a srdečný potlesk.

Na čtvrté přicházejí v úvahu Vysočáci, kteří se ve Vysokém sice nenarodili, avšak v současné době jsou oběhováni vysokými buď přičleněním, prováděním, sňatečně nebo jen tak. Tyto Vysočáky lid neradný často zařazuje do tak zv. čeledi přílešlické, což je ovšem naprosto nesprávné, jak po stránce estetické tak i faktické, poněvadž každému je jasno, že sem nikdo nepřílešl, nýbrž přišel, přijel a pos. Tito Vysočáci, pokud zdomácněli v novém prostředí a spontánně se s činnou aktivitou podílejí na kulturním, společenském a vůbec obecně prospěšném životě Vysokého, si pochopitelně zasluhují rovněž náš upřímný potlesk.

Kapitola Vysočáků uzavírá t.zv. čeledi klasická. Vysočák čeledi klasické se ve Vysokém ani nenarodil, ani v něm nebydlí, ba ani rodovými kořeny s ním není spjat, a přece o něm, s jakousi pýchou, často říkáme: To je takovej pravěj Vysočák. Kdysi dávno se mu totiž Vysoké připletlo do cesty, a třeba že jen drábkem uvázl, zamíloval si ho a od té doby se Vysoké jeho a on Vysokého už do smrti nezbaví. Nejsa k němu vázán ani zrozením ani domovem, ba ani rodem, má ho rád, a miluje ho láskou, která by mohla být leckterému Vysočákovi rodem příkladem. Tato nezištná a vskutku sportovní láska zasluhuje pěkně upřímný náš potlesk.

Tím končí výčet čeledi Vysočáků a přistupmež proto ke kapitole pojednávající o čeledi rodáků vysokých. Je jich celkem šest.

Jako první jmenují rodáky čeledi periodické. Rodák této čeledi se narodil ve Vysokém, bydlí mimo Vysoké a svou dovolenou nebo prázdniny tráví pravidelně ve svém rodišti. Časem se rozroste v rodinu, která svého manželského rodáka, později otcovského, poslušně následuje do jeho rodiště a tak rozmožňuje v budoucna řady Vysočáků čeledi pohrobecké. Rodáka čeledi periodické řadím na velmi čestné místo klasifikačního žebříčku.

Na druhé místo řadím rodáka t.zv. čeledi meteorické. Rodák meteorický je bytost narozená ve Vysokém, bydlíci mimo Vysoké, která vpadá zcela nečekaně do svého rodiště, aby právě tak nečekaně z něho zmizela. Její vpády jsou naprosto nepravidelné, nedají se předem určit, ba ani ne tušit, a myslím, že ani ona toho není schopna. Prostě ji to popadne a je taďy. Přes tyto celkem neškodné abnormality patří jí čestné místo na mém žebříčku.

Následující rodácká čeleď sluje dušičková. Rodák této čeledi se narodil ve Vysokém a bydlí mimo Vysoké. O své rodiště, jak je rok dlouhý, ani nemavadí, vyjma toho, že jednoho mihavého podzimního rána vyskytne se na vysokém náměstí jsa opásan květináčem s bílými květinami křovítkem, aby téhož dne v pozdním odpolední opat z Vysokého zmizel bez květináče, s kalhotami pokapanými od svíčky. Rodáka čeledi dušičkové řadím až do poloviny klasifikačního žebříčku.

Do podobné kategorie náleží rodák čeledi azraelské. Tento rodák je individuum narozené ve Vysokém, pro něj, po jeho odchodu, Vysoké přestalo existovat, žili, řečeno a panem Načeraďcem Karla Poláčka, může na být ukradeno. Toto pohorlivé opovržení rodným hnízdem i s jeho důsledností, porušuje jen na okamžik a jen u některého, úmrtí v jeho bytostné rodině, kdy je nucen, chtě nechtě, poctit zhrzené rodiště svou váženou návštěvou. Rodák čeledi azraelské vegetuje na nejnižší špraboli

mého žebře.

Politováníhodný je rodák čeledi chatařské. Je to osoba narozená ve Vysokém, domáclím mimo Vysoké, která si kdysi z mladičké nerozváženosti postavila nebo pořídila chatu na březích Sázavy, Berounky nebo jiného toku zemí koruny české, chatu, která se jí stala stejným osudem asi jako pejskovi bouda, u níž je přivázan. Svou dovolenou tráví na těchto několika čtverečných metrech drnu kol své chaty, pololeže polosedě, časem se zasní, zvlhlým zrakem zahledí v modravé dáhlavy, a těžce vzdychne: "Ach, dneska musí bejt ve Vysokém krásně," a utře si nos. Je pevně přesvědčen, a nikdo mu to nevymluví, že jeho svatou povinností je hlídat tu boudu, zatím co ta bouda hlídá jeho. Patří mu to. Se zařazením rodáka čeledi chatařské jsem na rozpacích.

A konečně jako poslední, přichází na řadu rodák čeledi tažné anebo také dvoudomé. Tento rodák je bytost trvalým bydlištěm mimo Vysoké, avšak zrozením, myšlením a srdcem patří do Vysokého. Bývá to zpravidla již osoba věkem omšelá, a jsou proto v péči a zaopatření státního úřadu důchodového zabezpečení může volně disponovat svým časem. Z toho důvodu přitáhne do Vysokého již s prvními vlaštovkami, někdy i v předstihu před nimi, aby opět s posledními, či daleko za nimi, opět odtáhla do teplejších krajín. Je pevně vrostlá do půdy rodiště a nerozlišitelná od jeho obyvatel. Je to tudíž bytost solidní. To neříkám proto, že patřím k této čeledi, nýbrž proto, že to je pravda. Ke klasifikaci rodáka této čeledi mi nestačí žebřík.

Tím bychom byli, milí přátelé, jaksi zhruba informováni o těch různých čeledích Vysočáků a rodáků vysockých, jež lid okolní a najmě jinoveský shrnuje dohromady pod jedno jádrné pojmenování: **VYSOČTÍ NEMRÁTI.**

A aby to nebylo nikomu líto, zvlášť přišel-li v jakostním hodnocení zkrátka, tak těm všem vysockým nemrátům dohromady upřímně a od srdce zatleskejme.

Uzavíráje toto pojednání o živočichu, zvaném rodák vysocký, podotýkám výslovně:

- 1./ že konstatování v něm uvedená jsou naprosto subjektivní a tudíž ne neomylná,
- 2./ pokud se v něm mluví o rodácích a Vysočácích, jsou tím samozřejmě míněny i rodačky a Vysočačky,
- 3./ že jednotlivé čeledi mohou se střetávat či překrývat, takže na př. rodák čeledi dušičkové může být zároveň i rodákem čeledi chatařské a pod., čímž nastupuje, samozřejmě, zařazení výhodnější,
- 4./ že jsem si vědom, že existují t. zv. objektivní příčiny, které nám někdy nedovolují dělat to, co bychom třeba chtěli, ale přes tuto omluvu doporučuji vám, vážení a milí, kterým to snad vyšlo na pětku, abyste se pokusili polepsit si rodáckou klasifikaci, protože ten náš milej, hezkej, drahej a rodnej Vysokej za to stojí.

Mizerná cesta má -- marné volání !

Tento poupravený zoufalý výkřik Máchův něco do sebe má. Jen si zkuste takhle po vydatném deštiku okusit slasti kročejů nejen po polní, ale i po vnitroobecní cestě, rozbrázděné předpotopními brontosaury, představenými v současné technické době mechanizačními prostředky státního statku. Nad bývalými krásnými polními cestami jsme už zlomili definitivně hůl. Co se dá dělat. Když se ti to nelíbí, sed doma. Jiná otázka

Je ovšem pokus, jde o cesty v obci, když lidé našeji chvilice ještě v dobré paměti, že dřívější hospodáři pečlivě tyto cesty udržovali, ba i ty polní. Je ovšem také logické, že dřívější provoz s volskými nebo konskými potahy a lehkými vozičky cesty tak nepoškodil jako dnešní těžké lezení a ozubení obří. Ale právě proto by snad měla těmto cestám být věnována ještě větší pozornost a péče než dříve. Já už vidím tuatam vstýčený prst na námě je napsáno: "Ale jíst se ti chce, mamlase, že je to?" Ano, milý příteli, chce, jenže ono se jedlo vždycky, to není dnešní výsledek, a myslím, že až se jídávalo o hodně skromněji než dnes, jedlo se vydatněji a zdravěji. A teď by snad jen šlo o kompetenční otázku kdo má spravovat. Cesty jsou, pravda, obecní, ale poškozovatelem je státní statek. Tak co, nějaký ten kompromis? Ale pronto, než se utopíme!

Phsk.

Stížnost.

Vysoké n. Jiz. má dvě prodejny na potraviny pro celé město a široké okolí. Má-li hoření prodejna dovolenou, nedostanete v dolní u kostela již o 1/2 9. hod. ráno ani chleba, ani kousek pečiva. Stalo se to již mnohokrát. Jest to možné, aby občané byli bez chleba celé dva dny, sobotu a neděli? Žádáme proto, aby se stala v té věci náprava.

A.D.

Redakční zpráva.

Mezi příspěvky dostáváme i příspěvky nepodepsané, tedy anonymní. Přesto, že některé z nich bychom rádi uveřejnili, nemůžeme tak učinit ze zásady, že anonym patří do koše. Proto žádáme příspěvatels, kteří se nepřejí být pod příspěvkem podepsáni, aby nám to laskavě při zasílání příspěvku sdělili, a my jim saručujeme, budou-li si to přát, zachováno redakčního tajemství.

Redakční rada.

Upozornění.

P.t. odběratel, kterým je Větrník zasílán poštou, zdvořile upozorňujeme, že složenký na vyrovnání částky za odebraná čísla Větrník budou přiložena u prosincového čísla. Vydávání Větrníku jež bychom chtěli udržet, jest stále ztrátová, ačkoliv jeho cena byla zvýšena na 1.-Kčs, a proto doufáme a pevně věříme, že někdo z odběratelů neopomene nám po obdržení složenký zaslat příslušnou částku za odebraná čísla spolu s poštovným. Děkujeme.

Větrník vychází jednou za měsíc. Říší redakční rada. Příspěvky zasílejte nejpozději do 15. každého měsíce do Vlastivědného muzea.
Cena 1.-Kčs.

Nová úprava prodejní doby.

V důsledku přechodu na 5ti denní pracovní týden upravuje se též prodejní doba v obchodech a na poště. Každou sobotu budou mít zavřeno prodejny textilu, obuvi, průmyslové zboží, drogerie, obě prodejny potravin, zelenina, papírnictví. V sobotu budou mít otevřeno mlékárna, cukrárna a prodej masa. Žádáme občany, aby s touto novou prodejní dobou počítali a nákup si provedli včas.

Prodejna Narpa	pondělí-pátek	7,30-11 hod.	14-17 hod.
Průmyslové zboží, drogerie, textil, obuv	pondělí-čtvrtek	8-12 hod.	14-18 hod.
	pátek	8-12 hod.	14-18,30 hod.
Prodejna potravin ved.s.Večerníková	pondělí-čtvrtek	7,30-12	14-18 hod.
	pátek	7,30-12	14-18,30 hod.
Prodejna potravin ved.s.Röslerová	pondělí-čtvrtek	6,30-18	
	pátek	6,30-18,30 hod.	
Zelenina	pondělí-čtvrtek	7,30-12	14-18 hod.
	pátek	7,30-12	14-18,30 hod.
Mlékárna	pondělí-čtvrtek	6-10	15-18 hod.
	pátek	6-10	15-18,30 hod.
	sobota	6-11 hod.	
Cukrárna	úterý-pátek	8-18	
	sobota	8-12	
	neděle	8-12	13-17 hod.
Masny	pondělí	7,30-11	
	úterý	7,30-12	15-18 hod.
	středa	7,30-18	
	čtvrtek	7,30-12	14-18 hod.
	pátek	7,30-12	14-18,30 hod.
	sobota	7,30-10,30 hod.	
Státní spořitelna	pondělí-čtvrtek	8-11,30 hod.	
	úterý -pátek	9,30-13 hod.	
	středa a sobota	zavřeno	